

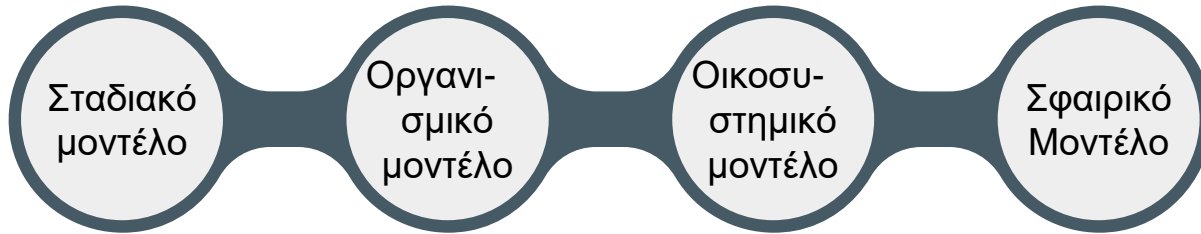
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2021

ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Κουκούτα Βαρβάρα
ΣΕΕ ΠΕ80
1^ο ΠΕΚΕΣ Β.ΑΙΓΑΙΟΥ

ΘΕΩΡΙΕΣ & ΜΟΝΤΕΛΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Η ευθύνη για την ανάπτυξη του παιδιού αναλαμβάνεται με την εξής σειρά: πρώτα η οικογένεια, ύστερα από το σχολείο και τέλος από το ίδιο το άτομο, το οποίο στο μεταξύ έχει ενηλικιωθεί

Οι διάφοροι οργανισμοί ή οργανωμένες ομάδες λειτουργούν πιο αποτελεσματικά όταν ενεργούν αυτόνομα και ανεξάρτητα

Το άτομο ανήκει ταυτόχρονα σε διάφορα υποσυστήματα τα οποία το επηρεάζουν, αλλά σε μεγαλύτερο και άλλα σε μικρότερο βαθμό

Η οικογένεια, το σχολείο και η κοινότητα βρίσκονται σε διαρκή αλληλεπίδραση με σημείο τομής το παιδί. Οι τρεις τους πλησιάζουν ή απομακρύνονται ανάλογα με τις δυνάμεις που ασκούνται πάνω τους

ΓΟΝΕΪΚΗ ΕΜΠΛΟΚΗ

Η σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα στο σχολείο και την οικογένεια οριοθετεί σε κάποιο βαθμό και την συμμετοχή του γονιού στη σχολική ζωή, δηλαδή, τη γονεϊκή εμπλοκή. Η γονεϊκή εμπλοκή μπορεί να κυμαίνεται από μια τυπική επίσκεψη στο σχολείο έως και συχνές συναντήσεις γονέων-εκπαιδευτικών και ενεργητική συμμετοχή σε θέματα εκπαιδευτικής διαδικασίας.

	Κατηγορίες γονέων
Υψηλή γονεϊκή εμπλοκή-συμμετοχή	συναισθηματικά βρίσκονται κοντά στο σχολείο και μπορούν να πάρουν πληροφορίες για θέματα που τους αφορούν και να λύσουν προβλήματα που προκύπτουν,
Απουσία γονεϊκής εμπλοκής	είναι πλήρως περιθωριοποιημένοι, με πολλά προβλήματα συνήθως,δεν έχουν ούτε φωνή, ούτε δύναμη
Λανθασμένη γονεϊκή εμπλοκή	συνήθως συγκρούονται με το σχολείο για περισσότερη ενημέρωση, συμμετοχή στις αποφάσεις, παράπονα για υπερβολικές απαιτήσεις του σχολείου(χρόνος στην κατ' οίκον εργασία των παιδιών, άβολες ώρες για τις επισκέψεις των γονιών)

ΓΟΝΕΪΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

- Πλέον η βιβλιογραφία αναφέρεται στη μετάβαση από **τη γονεϊκή εμπλοκή (parental involvement) στο σχολείο** προς **τη γονεϊκή συμμετοχή (parental engagement) στη μάθηση του παιδιού**.
- Η μετακίνηση αυτή αντιπροσωπεύει μια στροφή στην έμφαση από τη σχέση μεταξύ γονέων και σχολείων, στην εστίαση στη σχέση μεταξύ γονέων και της μάθησης των παιδιών τους.
- Η σχέση εντοπίζεται μεταξύ γονέων και σχολείου, ενώ το αντικείμενό της είναι η μάθηση των παιδιών. (Goodall & Montgomery, 2014).
- Είναι σαφές ότι η γονεϊκή εμπλοκή και η γονεϊκή συμμετοχή συνδέονται πάνω σε ένα συνεχές. Δεν είναι πάντοτε εύκολο να διακρίνει κάποιος αν πρόκειται για γονεϊκή εμπλοκή ή γονεϊκή συμμετοχή.
- Σε κάθε περίπτωση οι γονείς μπορούν να αλλάξουν θετικά τη ζωή των παιδιών τους είτε εμπλεκόμενοι στην εκπαίδευση του παιδιού τους είτε συμμετέχοντας στη μάθησή του (“What is parental involvement?”, Education Scotland, National Improvement Hub, March 5, 2018).

Μορφές γονικής συμπεριφοράς που έχουν περιληφθεί στη γονεϊκή εμπλοκή είναι:

1. Ανταλλαγή πληροφοριών με το σχολείο(τηλεφωνήματα, επισκέψεις, επιστολές)
2. Ενδιαφέρον για τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στο παιδί, για την ύλη, τη σχολική εργασία (δημοτικό-δευτεροβάθμια εκπαίδευση)
3. Συμμετοχή σε συλλόγους γονέων
4. Υψηλές προσδοκίες για επιδόσεις(έμφαση στην αξία της εκπαίδευσης-μόρφωσης)
5. Ενθάρρυνση και βοήθεια στο παιδί σχετικά με τα μαθήματα του
6. Συναισθηματική υποστήριξη και καθοδήγηση
7. Παρακίνηση για καλλιέργεια ταλέντων και ενδιαφερόντων (μουσική, τέχνη, χορός, αθλητισμός) και επιλογή ενεργειών που προσφέρουν τη δυνατότητα να έρθει το παιδί σε επαφή με πολιτιστικά δρώμενα και εκδηλώσεις: θεατρικές παραστάσεις, επισκέψεις σε μουσεία, καλλιτεχνικές εκθέσεις).

Τα οφέλη της συνεργασίας για τον/την εκπαιδευτικό

Μεγαλύτερη κατανόηση των αναγκών του παιδιού, αλλά και των αναγκών και επιθυμιών των γονέων.

Συλλογή πληροφοριών που βοηθούν στην καλύτερη προσαρμογή του προγράμματος στις ιδιαίτερες ανάγκες του μαθητή.

Πρόσβαση σε μια ευρεία κλίμακα κοινωνικών ενισχυτών που παρέχονται από τους γονείς.

Αύξηση των ευκαιριών για ενίσχυση κατάλληλων συμπεριφορών του παιδιού μέσα και έξω από το σχολείο.

Στήριξη του εκπαιδευτικού έργου από τους ίδιους τους γονείς.

Τα οφέλη της συνεργασίας για τον γονιό

Συνειδητοποίηση των δικαιωμάτων και των ευθυνών τους

Πληροφόρηση για το σχολικό πρόγραμμα

Θετικές πρακτικές του σχολείου και στο σπίτι.

Βελτίωση των δεξιοτήτων τους

Πρόσβαση σε σημαντικές πηγές πληροφόρησης σχετικά με μελλοντικές καταστάσεις

Τα οφέλη της συνεργασίας για τον μαθητή

Ανάπτυξη θετικής στάσης και αντίληψης ως προς το σχολείο

Μεγαλύτερη συνέπεια και σταθερότητα στους δύο πιο σημαντικούς χώρους όπου ζει και κινείται, δηλαδή, στο σχολείο και στο σπίτι.

Αυξημένες ευκαιρίες για μάθηση και εξέλιξη

Βελτίωση της σχολικής επίδοσης και των γνωστικών δεξιοτήτων του παιδιού

Ανάπτυξη θετικής αυτοεικόνας

Πρόσβαση σε περισσότερες πηγές και υπηρεσίες.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ-ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Παράγοντες που αφορούν το παιδί

- Ηλικία
- Φύλο
- Χαρακτηριστικά
- Επίδοση

Παράγοντες που αφορούν τους γονείς

- Κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο
- Γλωσσική & πολιτισμική πολυμορφία
- Προσδοκίες/Αντιλήψεις για γονεϊκό ρόλο
- Προηγούμενες εμπειρίες

Παράγοντες που αφορούν τους εκπαιδευτικούς

- Αντιλήψεις/Προσέγγιση εκπ/κού έργου
- Ηλικία /Χρόνια υπηρεσίας
- Προσωπικότητα
- Κατάρτιση /επιμόρφωση

Παράγοντες που αφορούν τη σχολική μονάδα

- Μέγεθος σχολικής μονάδας
- Σχολικό κλίμα/Στάση διευθυντή
- Σχετική επιμόρφωση
- Καθορισμός ρόλων & ορίων
- Εκπαιδευτική κουλτούρα & εκπαιδευτική πολιτική

01

Στον τρόπο επικοινωνίας του
σχολείου με την οικογένεια

02

Στη στάση των εκπαιδευτικών

03

Στη στάση των γονέων

04

Γενικότερα εμπόδια

ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Στον τρόπο επικοινωνίας σχολείου-οικογένειας

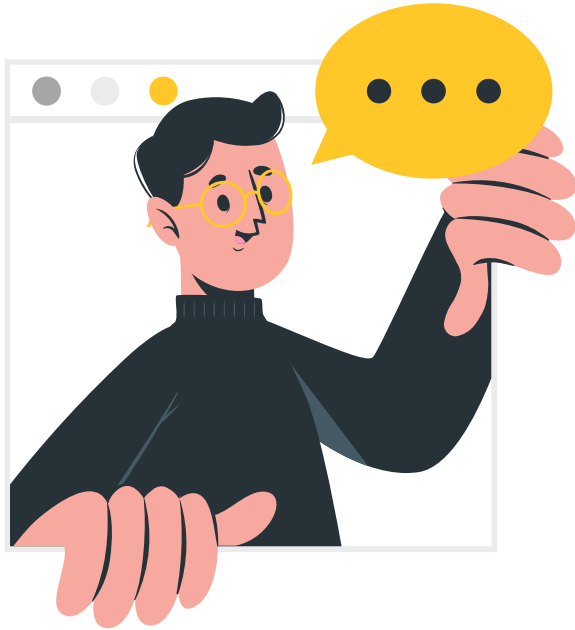
- Δεν υπάρχουν αρκετές προγραμματισμένες συναντήσεις για ενημέρωση και συνεργασία με τους γονείς.
- Συνήθως οι ώρες των συναντήσεων γίνονται μέσα στο εργασιακό ωράριο των γονέων και πολλές φορές μέσα στα ασφυκτικά πλαίσια του διαλείμματος ή στην καλύτερη περίπτωση στη διάρκεια μιας διδακτικής ώρας.
- Ο χώρος συνάντησης με τους εκπαιδευτικούς είναι συνήθως ακατάλληλος αφού πραγματοποιείται πολλές φορές παρουσία άλλων ατόμων, γεγονός που εμποδίζει τη σωστή επικοινωνία
- Η «πολιτική» του σχολείου δεν περιλαμβάνει μια κουλτούρα συνεργασίας

“

Στη στάση των εκπαιδευτικών

HI, I'M JOHN JAMESON!

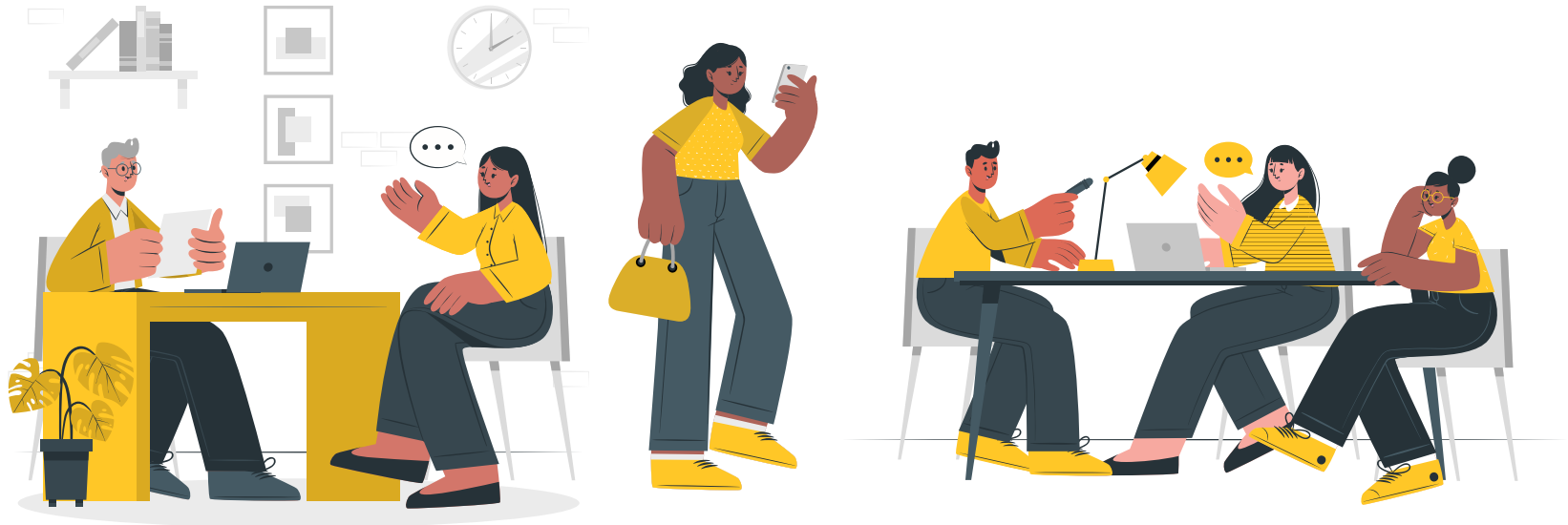
- Υπερβολικός φόρτος εργασίας
- Φόβος για "εισβολή" στον προσωπικό εργασιακό χώρο
- Έλλειψη σχετικής επιμόρφωσης
- Ελλιπής καθοδήγηση και βοήθεια των γονέων για τη συμμετοχή τους στις μαθησιακές δραστηριότητες του σπιτιού.

Στη στάση των γονέων

- Αδυναμία συμμετοχής λόγω υποχρεώσεων & δυσκολιών
- Διαφορετική γλώσσα, στάσεις και αξίες
- Διαφορετικό μορφωτικό επίπεδο
- Διαφορετικό κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο
- Υποτίμηση εκπαιδευτικών & εκπαιδευτικού έργου
- Αρνητικά συναισθήματα λόγω “τραυματικών εμπειριών”

Προτάσεις δράσεων για βελτίωση των σχέσεων σχολείου και οικογένειας

Προτάσεις δράσεων για καλύτερη επικοινωνία σχολείου και οικογένειας

- Προετοιμασία και ενημέρωση γονέων σε θέματα πολιτικής του σχολείου
- Διοργάνωση κοινών συναντήσεων γονιών-εκπαιδευτικών/
Καθορισμός ημερών "ανοικτών" προς τους γονείς
- Καθιέρωση από τους εκπαιδευτικούς και την Διεύθυνση τακτικής γραπτής/ηλεκτρονικής επικοινωνίας με τους γονείς
- Ενθάρρυνση εκπαιδευτικών και γονιών για αμφίδρομη επικοινωνία με την καθιέρωση του φακέλου επικοινωνίας οικογένειας- σχολείου
- Δημιουργία ειδικού χώρου-αίθουσας-blog στο σχολείο που να επιτρέπει τη συνάντηση γονιών και εκπαιδευτικών

Προτάσεις δράσεων για αντιμετώπιση της περιορισμένης συμμετοχής των γονέων στη σχολική μονάδα

- Πρόσκληση γονέων να μιλήσουν ή να παρουσιάσουν δραστηριότητες τους
- Πρόσκληση γονιών και συλλόγου γονέων για εμπλοκή και συμμετοχή σε εκδηλώσεις, εθελοντικές δράσεις, κ.λ.π.
- Δημιουργία δανειστικής βιβλιοθήκης ανοικτής προς τους γονείς
- Εφαρμογή προγραμμάτων που να επιδιώκουν την εμπλοκή των γονιών
- Διοργάνωση βραδινών βιωματικών εργαστηρίων ή συναντήσεων γονιών και εκπαιδευτικών για συζήτηση θεμάτων που απασχολούν και τις δύο ομάδες
- Ενημέρωση γονέων για ύπαρξη υποστηρικτικών υπηρεσιών & θεσμών
- Συνεκπαίδευση

Προετοιμασία
εκπαιδευτικού
πριν τη
συνάντηση

- Διερευνήστε τον κατάλληλο χώρο και χρόνο για τις συναντήσεις σας.
- Στείλτε μια προσωπική πρόσκληση σε κάθε γονέα (ώρα, τόπος).
- Ενημερωθείτε για την πρόοδο του μαθητή από τα portfolios
- Φροντίστε να μη συμπέσουν με ανάλογες συναντήσεις που οργανώνουν άλλοι εκπαιδευτικοί.
- Εξασφαλίστε μεταφραστή αν χρειάζεται.
- Αναφερθείτε σε 2-3 θέματα
- Προσδιορίστε ακριβώς το χρόνο που χρειάζεστε.
- Καλέστε και τους γονείς να ετοιμάσουν 2-3 ερωτήσεις/θέματα που τους προβληματίζουν.

Κατά τη διάρκεια της
συνάντησης...

- Μη κάθεστε πίσω από την έδρα.
- Χαιρετίστε θερμά το γονέα (χειραψία, χαμόγελο, οπτική επαφή).
- Πληροφορήστε για τους βασικούς στόχους του κάθε μαθήματος
- Ενεργητική & προσεκτική ακρόαση - Ενσυναίσθηση
- Συνδυάστε τις κλειστές με τις ανοιχτές ερωτήσεις
- Προτιμάτε να δείχνετε ενδεικτικές εργασίες του μαθητή παρά να τις περιγράφετε.
- Αποφύγετε επίθετα και χαρακτηρισμούς προσώπων. Χρησιμοποιήστε ρήματα

- Αποφύγετε τις γενικολογίες
- Αν θέλετε να πείτε κάτι άσχημο, χρησιμοποιήστε την τεχνική του σάντουιτς (καλό-κακό-καλό).
- Αποφύγετε τους αρνητικούς χαρακτηρισμούς
- Αποφύγετε τη σύγκριση του παιδιού με άλλα
- Αποφύγετε την ενοχοποίηση του γονέα για τα προβλήματα του παιδιού.
- Μη δίνετε οδηγίες ή διαταγές. Κάντε συστάσεις
- Πριν το τέλος συνοψίστε όσα είπατε & κλείστε με κάτι θετικό
- Βεβαιώστε τους γονείς ότι είστε πάντα διαθέσιμοι για επικοινωνία & ανατροφοδότηση
- Μην αποχαιρετάτε από το τραπέζι. Συνοδέψτε ως την έξοδο.

Μετά τη συνάντηση

Αφιερώστε λίγα λεπτά για να σημειώσετε τα σημαντικότερα από όσα είπατε. Μην κρατάτε σημειώσεις κατά τη διάρκεια της συνάντησης

Επικοινωνήστε ηλεκτρονικά, τηλεφωνικά ή γραπτά με τους γονείς που δεν ήρθαν και ανανεώστε το ραντεβού

Προβλέψτε ένα διάλλειμα ανάμεσα στις συναντήσεις.

Εχεμύθεια
Μη σχολιάζετε τα όσα σας εμπιστεύτηκαν...

Διακριτοί ρόλοι - Όρια

γονείς

Η «μεγάλη» εμπλοκή δε σημαίνει απαραίτητα και καλύτερα αποτελέσματα (πίεση, περιορισμός αυτονομίας & αυτοπεποίθησης ενίσχυση της ανευθυνότητας, κ.λ.π)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΪ

Το σχολείο δεν μπορεί να υποκαταστήσει την οικογένεια & η οικογένεια το σχολείο Όσο κι αν ενδιαφέρεστε για το μαθητή δεν έχετε το ίδιο συναισθηματικό δέσιμο με τους γονείς

Η σχέση σχολείου-οικογένειας για να είναι αποτελεσματική χρειάζεται να είναι...

- Αμοιβαία
- Ισότιμη
- Ειλικρινής
- Βασισμένη στις ανάγκες
γονέων-δασκάλων-
μαθητών